

Secretaris:
Mr. W.J.B. Claassen-Dales
Oranje Plantage 39
2611 TK Delft
Tel.: 015 2144574

Penningmeester:
M.L. Hom
Meermanstraat 150
2614 AM Delft
Tel.: 015 2126798

Banknummer: NL76 INGB 0000 5873 45
ten name van: Delfia Batavorum te Delft

Internet: www.delfia-batavorum.nl
E-mail: info@delfia-batavorum.nl

Voorwoord van de voorzitter

Graag wens ik u het allerbeste toe voor 2020. Hopelijk heeft u het vuurwerk zonder kleerscheuren overleefd. Misschien was het de laatste keer dat u zich hier zorgen om moest maken. Het lijkt erop dat onze vuurwerktraditie binnenkort wordt afgevoerd van de nationale lijst van Immaterieel Cultureel Erfgoed, waar het in 2015 door het Nederlands Centrum voor Volkscultuur en Immaterieel Erfgoed is opgezet. Net als de Indische Rijsttafel, de Brielse Maskerade en het Duindorp Vreugdevuur, die ook bedreigd worden. Als je vroeger erfgoed was, dan bleef je dat ook. Dat is niet meer zo. Erfgoed is een voortdurend onderhandelingsproces geworden.

Hoe moeten wij als historische vereniging daarmee omgaan? Die vraag staat centraal in de erfgoedconferentie die we op 28 mei organiseren. Het is een van de lustrumactiviteiten – we vieren dit jaar alweer onze 85^e verjaardag – net als de feestelijke dag over de Delftse Kartuizers op 25 oktober en een fotowedstrijd voor scholieren over hun eigen erfgoed.

We kondigen in deze nieuwsbrief ook de Algemene Ledenvergadering aan. Dit jaar vroeger dan ooit. We hebben, zoals we al eerder bekend hebben gemaakt, de uitreiking van de Le Comteprijs en de presentatie van het Jaarboek losgekoppeld van de ALV.

Net als de Le Comteprijs richt het Jaarboek zich sinds vorig jaar niet meer exclusief op de leden, wat een openbare presentatie rechtvaardigt. De jaarvergadering vindt nu plaats op 20 februari en de uitreiking en de presentatie tijdens een afzonderlijk evenement op 14 mei.

Het jaar 2020 wordt weer een spannend jaar, met veel verenigingsactiviteiten. Ongetwijfeld zullen we er met zijn allen ook weer een mooi jaar van maken.

Theo Thomassen

Lezingen eerste kwartaal 2020

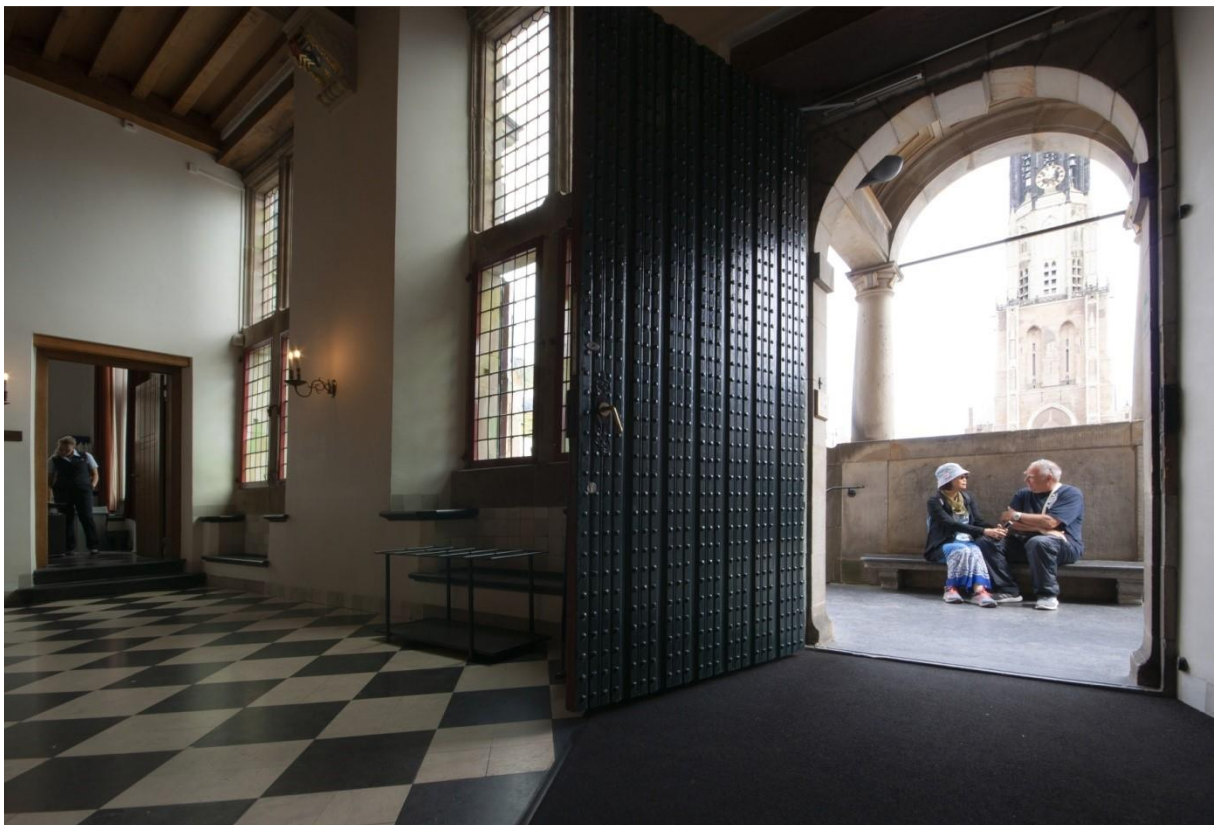
Donderdag 30 januari

Pieter de Hooch unplugged

Elmar Eisenmann en Maarten Wijntjes

Deze lezingenavond sluit aan op de tentoonstelling *Pieter de Hooch – uit de schaduw van Vermeer* die momenteel in Museum Prinsenhof in Delft te zien is. De verzamelde werken van deze schilder laten het dagelijks leven zien in de zeventiende eeuw. Deze avond laat de werken zien vanuit een 21^e eeuwse perspectief. Pieter de Hooch staat bekend om zijn schilderijen van interieurs, huishoudens en binnenplaatsen. In zijn schilderijen wordt de kijker uitgenodigd om te delen in een intiem zicht op de stad. Door het gebruik van licht, zorgvuldige compositie en ondersteund door perspectief ontstaat het gevoel opgenomen te zijn in deze omgeving.

Sprekers zijn prof. dr. Elmar Eisenmann van de TU Delft en dr. Maarten Wijntjes. Eisenmann zal de artistieke principes toelichten. In zijn presentatie zullen computertechnieken worden toegepast om meer inzicht te krijgen in de kunst van Pieter de Hooch. Wijntjes gaat aandacht besteden aan de ingrediënten die Pieter de Hooch gebruikte om diepte in zijn schilderijen aan te brengen. Hij heeft een synopter ontwikkeld waarmee je met één oog beter diepte in schilderijen kunt waarnemen. Tijdens de lezing zijn er een aantal synopters beschikbaar waardoor dit effect kan worden ervaren. Bovendien wordt geïllustreerd hoe moderne computertechniek kan bijdragen aan de analyse van kunstwerken en de vele mogelijkheden die Computer Graphics biedt in deze context.

De avond is onderdeel van 'Pieter de Hooch unplugged' die Stichting Delft In-Ovatie organiseert van 15 januari t/m 16 februari. De stichting Delft in-Ovatie heeft foto's laten maken door Astrid van den Berg, geïnspireerd op het werk van Pieter de Hooch, van portretten, stadsgezichten en interieurs van grachtenhuizen uit de 17e en 18e eeuw, maar dan nu in de 21^e eeuw. De lezingenavond op 30 januari is speciaal voor Delfia Batavorum.

- Datum: donderdag 30 januari 2020
- Aanvang lezing: 20:00 uur
- Locatie: Prinsenkwartier, Sint Agathaplein 4
- Aanmelding niet nodig, maar let op: vol=vol
- Toegang: leden Delfia Batavorum gratis, niet-leden € 5,-

Elmar Eisemann is professor in Computer Wetenschap en hoofd van de Computer Graphics and Visualisation Groep aan de TU Delft. Zijn onderzoek beslaat vele domeinen, waaronder grootschalige visualisatie, visuele analyse, perceptie en 'high performance computing'. Hij is voor zijn onderzoek verschillende malen onderscheiden. Hij ontving de Eurographic Young Researcher Award 2011 en de Nederlandse Prijs voor ICT Onderzoek 2019. Bovendien is hij lid van de Eurographics Association.

Maarten Wijntjes is assistent-professor aan de TU Delft en werkzaam in de faculteit Industrial Design Engineering. Hij ontving in 2010 een Veni beurs voor onderzoek naar 3D-vormen en materiële perceptie. Hij ontwikkelde een methode om diepte relaties te kwantificeren tussen objecten in een pictorale scene (schilderijen). Hij onderzocht bovendien de perceptuele diepte structuur verschillen tussen schilderijen en de werkelijkheid.

Excursies eerste helft 2020

Vrijdag 28 februari

Tentoonstelling Westlands Museum buitenplaatsen in de gouden eeuw

In de 17^e eeuw dienden buitenplaatsen als toevluchtsoord voor de elite gedurende de zomermaanden, omdat er dan een enorme stank in de stad hing. Al het huisvuil werd immers in de grachten gegooid. Met de familie en de hele huishouding kwam men daarom in juni naar het buitenhuis en verbleef daar enkele maanden. Rondom de huizen lagen grote barokke tuinen die men gebruikte voor spel en wandelen. Maar ook werden familie en vrienden uitgenodigd om hen mee te laten genieten van alle pracht en praal.

De tentoonstelling 'Buitenplaatsen in de gouden eeuw' in het Westlands Museum laat zien hoe de buitenplaats aan het begin van de 17e eeuw opkwam als herenkamer op de pachtboerderijen en evolueerde tot de lusthoven aan het eind van die eeuw. Van een van die lusthoven, Zuidwind in 's-Gravenzande, is een grote maquette te zien in de expositie, die op basis van nieuwe kennis is gereconstrueerd. De tentoonstelling geeft een prachtig beeld van de tijd dat de stedelijke elite het platteland ontdekte en er enorme huizen ging bouwen. Kleine paleizen die in de loop der tijd helaas grotendeels verdwenen zijn. Topstukken zijn in bruikleen gegeven door onder andere het Koninklijk Huisarchief (koninklijk speelgoed), de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (meubilair voor de stijkkamer), Museum Het Prinsenhof en Kasteelmuseum Sypesteyn (17^e eeuws servies).

Praktische informatie

- Naar Honselersdijk met eigen vervoer
- Start 14:00 uur bij het Westlands Museum, Middel Broekweg 154, Honselersdijk
- Max. 20 deelnemers
- Kosten: € 7,50 per persoon, vooraf te betalen op rekeningnummer NL 76 INGB 0000587345, t.n.v. Delfia Batavorum o.v.v. Westland Museum
- Aanmelden via het [aanmeldingsformulier op de website](#)

Vrijdag 8 mei

Stadswandeling door Joods Delft

In de week waarin we de doden van de Tweede Wereldoorlog herdenken en de bevrijding vieren, maken we onder leiding van gids Jan-Willem Pijnacker-Hordijk, docent godsdienst aan het Christelijk Lyceum Delft, een wandeling langs getuigenissen van Joods Delft. We beginnen bij de synagoge aan de Koornmarkt en eindigen bij de Joodse begraafplaats. De wandeling duurt circa twee uur. De opbrengst van de wandeling gaat naar herinneringsstenen Delft.

Praktische informatie

- Datum wandeling: 8 mei 2020
- Start 14:00 uur bij Synagoge Delft
- Maximaal 20 deelnemers. Bij een grotere belangstelling organiseren we mogelijk een tweede wandeling.
- Kosten: € 5,- per persoon, vooraf te betalen op rekeningnummer NL 76 INGB 0000587345, t.n.v. Delfia Batavorum o.v.v. Joods Erfgoed
- Aanmelden via het [aanmeldingsformulier op de website](#)

Nieuws van de commissie Achter de Gevels van Delft

Nieuwe verhalen

Er zijn weer enkele nieuwe beschrijvingen van Delftse panden aan de site van achterdegevelsvan-delft.nl toegevoegd: [Wijnhaven 19](#), [20](#), [21](#) en [22](#) en [Vlamingstraat 44](#). Neem een kijkje op de site en laat u verrassen door de beschrijvingen van deze gebouwen en hun bewoners.

Stadsradio Delft

Half november trapte 'Achter de gevels van Delft' af met een tweewekelijkse column op Stadsradio Delft. In het programma 'Delft Centraal' ruimt presentator Jan Willem de Vries tijd in voor een mooi verhaal van onze site. De verhalen worden verteld door de auteurs en onze webmaster. De uitzendingen zijn op dinsdagochtend vanaf 11.00 uur (herhaling vanaf 18.00 uur). Inmiddels zijn er vijf uitzendingen geweest, deze verhalen kunt u terugluisteren via achterdegevelsvan-delft.nl/verhalen-stadsradio-delft.

Nieuws van de Commissie Behoud Stadsschoon (CBS)

Ontwikkeling Prinsenhofgebied: hoe nu verder?

De werkgroep Prinsenhofgebied, waar CBS intensief aan deelnam in de persoon van de voorzitter van CBS, is formeel opgehouden te bestaan. De door de Werkgroep opgestelde Toekomstvisie is voor de zomer aangeboden aan het College van B&W, die liet weten de visie 'te omarmen'. Bij de discussie met de Raadscommissie EFB op 16 januari j.l. over de eerste ideeën van het College voor het vervolgtraject bleek de Toekomstvisie van de Werkgroep als belangrijk uitgangspunt vrijwel unaniem te worden onderschreven. B&W bereiden nu concrete voorstellen voor de verdere ontwikkeling van de plannen voor, inclusief de financiële aspecten. Er wordt in ieder geval méér tijd genomen voor deze complexe opgave dan eerder gepland. Inmiddels is door leden van de voormalige werkgroep, waaronder CBS, besloten ook voor de werkgroep een vervolg voor te stellen, opdat de unieke aanpak van de participatie bij dit voor Delft zo belangrijke project kan worden voortgezet.

Gasthuisplaats

In een brief van 10 januari j.l. informeerde het College van B&W de gemeenteraad over de mogelijke ontwikkeling van de Gasthuisplaats als bijzondere plek in de historische binnenstad – waarvoor de Projectgroep Gasthuisplaats van betrokken burgers en andere betrokkenen bij de Raad eerder op grond van gedegen voorstudies had gepleit – maar tevergeefs. In een motie vroeg de Raad het College toen om zo snel mogelijk te starten met het laten vervallen van bezoekersparkeerplaatsen en middels een visie op het zuidelijk deel van de binnenstad de verdere mogelijkheden voor een waardige invulling van de Gasthuisplaats in beeld te brengen. B&W ziet daarvoor tot nu toe nog steeds geen tot weinig mogelijkheden en wil in ieder geval wachten op meer duidelijkheid over de parkeerbalans van de binnenstad, ook in samenhang met het Mobiliteitsplan Delft 2040, dat komend jaar wordt opgesteld. Wij zullen dus helaas alwéér langer moeten wachten op het verdwijnen van deze 'rotte kies' in de oude stad.

Bunker Westvest

Ruim twee jaar geleden ontwikkelde CBS ideeën voor behoud en ontwikkeling van de Duitse schuilkelder naast Westvest 41 en legde die voor aan de vereniging Hendrick de Keyser als eigenaar van het aangrenzende pand van de Fundatie van Renswoude aan de Oude Delft 49. Deze reageerde enthousiast en startte gesprekken met de gemeente over mogelijke aankoop van de bunker als monumentwaardige aanvulling van hun historische bezit op deze plek. Na twee jaar radiostilte nam CBS onlangs initiatief om het contact tussen gemeente en Hendrick de Keyser weer te herstellen. Dat is inmiddels gebeurd. Dus wellicht komt de renovatie van dit verwaarloosde plekje tegenover het station nu eindelijk binnenkort van de grond.

Foto: Het verwaarloosde laatste stukje stadswal aan de Westvest

Stadbouwmeester en Hoofd Erfgoed

Delft kreeg dit najaar een nieuwe stadsbouwmeester als opvolger van Wytze Patijn. CBS had een nuttig kennismakingsgesprek met Tako Postma, die op 23 januari a.s. in de Raadscommissie verslag doet van zijn eerste 100 dagen. Ook trad voor het eerst een hoofd aan van de nieuwe, zojuist gevormde afdeling Erfgoed: Irma Wooning. Ook met haar had CBS een nuttig kennismakingsgesprek dat uitzicht biedt op een goede samenwerking.

Aanvulling Commissie Behoud Stadsschoon

CBS bestaat nu uit slechts vier leden en zoekt aanvulling. Op de algemene ledenvergadering zal daar de nodige aandacht aan worden gegeven. Maar wij zien ook vòòr die tijd ideeën voor verbetering van onze werkwijze graag tegemoet en horen graag van belangstellenden, die een rol in het werk van CBS in de komende tijd zouden willen spelen!

Peter Jonquière, voorzitter Commissie Behoud Stadsschoon

Verenigingsnieuws

Donderdag 28 mei 2020

Lustrumconferentie 'Anders omgaan met erfgoed'

In 2020 bestaat Delfia Batavorum 85 jaar. Ter gelegenheid van dit lustrum organiseert de vereniging in mei samen met het Erfgoedhuis Zuid-Holland de conferentie. In deze conferentie willen we met geïnteresseerde leden, met vertegenwoordigers van andere historische verenigingen in Zuid-Holland en met wetenschappers, beleidsambtenaren en andere genodigden antwoorden zoeken op de vraag: wat zijn de consequenties van de veranderingen in het denken over erfgoed voor de rol van historische verenigingen en andere particuliere organisaties die zich inzetten voor het erfgoed in de fysieke leefomgeving?

In de zorg voor cultureel erfgoed spelen historische verenigingen van oudsher een belangrijke rol. Zonder hun bemoeienissen zouden veel historische gebouwen, stadsgezichten en cultuurlandschappen niet meer bestaan. In deze tijd van snelle en ingrijpende veranderingen zijn die bemoeienissen belangrijker dan ooit. Het erfgoedbelang is altijd één belang in een veelheid van andere belangen: het belang van de economie en toerisme, van innovatie en modernisering, van klimaattransitie en zorg voor het milieu. Je kunt ook niet meer wachten tot iets oud is. Moest je vroeger in de bres springen als de afbraak werd aangekondigd, nu moet je actief worden op het moment dat de eerste plannen voor de bouw worden gemaakt.

De manier waarop mensen met erfgoed omgaan, verandert. Wat erfgoed is en wat ermee moet gebeuren, is niet langer een zaak van professionals alleen. Gemeenschappen in de stad en in de buitengebieden willen meebeslissen over wat in hun leefomgeving van waarde is en wat niet. De overheid heeft die claim gehonoreerd in de Omgevingswet. Daarin stelt ze in de besluitvorming over erfgoed participatie verplicht. En in de adviezen waarop de wet is gebouwd, wordt erfgoed niet gepresenteerd als één van de vele kwaliteitsaspecten van de omgeving, maar als een centrale waarde die de verbinding vormt tussen andere waarden, waaronder economische waarde en duurzaamheid.

Wat betekenen deze ontwikkelingen voor de manier waarop historische verenigingen met erfgoed in de leefomgeving omgaan? Zijn onze denkbeelden over erfgoed en de manier waarop we het beschermen nog wel van deze tijd? Moeten we onze rol en de verhouding met overheden en andere partijen niet herzien? Welke nieuwe uitdagingen moeten we aangaan en wat kunnen we daarbij leren van elkaar? Daarover willen wij op 28 mei met u van gedachten wisselen. Leden van Delfia Batavorum die zich bij het erfgoed in de leefomgeving betrokken voelen en hieraan mee willen doen, worden uitgenodigd zich te melden op erfgoedconferentie@delfia-batavorum.nl. Dan sturen wij u t.z.t. nadere informatie over de locatie van de conferentie, het programma, de eventuele kosten en de manier waarop u zich voor deelname op kunt geven. Aanmelding geeft geen recht op deelname: het aantal deelnemers is beperkt.

Delfia Batavorumfonds

Vanuit het Delfia Batavorumfonds ondersteunen we activiteiten en publicaties die aansluiten bij de doelstellingen van onze vereniging. Het fonds wordt gevoed door vrijwillige bijdragen van leden, legaten, boekenverkoop e.d. De afgelopen tijd hebben we subsidie verleend aan de cursus Delftologie en aan publicatie voor een breed publiek over de geschiedenis van Delft die zal worden uitgebracht door PLUS Supermarkt.

Nieuwe leden

Het bestuur heet de volgende nieuwe leden van harte welkom:

Dhr. S.H. Bartels	Familie R. Goedvolk
Dhr. H. Witteloostuijn	Dhr. P.W.M. Rutten
Mw. S.A.H.F. Lutgerink	Mw. H. Lamberts
Mw. P.E.M. de Ridder	Dhr. en mw. P.C. Verbraak-Snelders
Dhr. H.R. Lodder	Dhr. M.J.J. de Bruijn
Dhr. M.J. Hoogduijn	Mw. C.G.D. de Wilt
Dhr. en mw. P.A. Vuurens-Mulder	Dhr. L.G.N. van Roermund
Mw. H. Talsma	Mw. L. Mulder-'t Gilde
Mw. C.J. Pronk-van Delft	

Contributie 2020

De facturering van de contributie vindt dit voor leden met een emailadres jaar plaats vanaf half maart. Er is besloten een 1^e stap te zetten om de administratie te vereenvoudigen en de facturering per email uit te voeren. Die leden die geen email gebruiken, zullen de factuur met de nieuwsbrief van april ontvangen. Vriendelijk verzoek de contributie pas na ontvangst van de factuur te betalen. Als u bij de betaling onder het kopje mededelingen alleen het 4-cijferige lidnummer vermeldt, kan de penningmeester de betaling simpel verwerken. Alle andere informatie bezorgt veel extra handelingen. Een vrijwillige extra betaling naast uw contributie zal dit jaar worden besteed aan onze lustrumactiviteiten 2020.

Lustrumviering

Dit jaar vieren we het feit dat wij 85 jaar geleden op 30 oktober 1935 zijn opgericht. Het lustrum wordt dit jaar op meerdere manieren vorm gegeven. Er is een congres over het erfgoed (zie hierboven) dat gehouden wordt in samenwerking met de TU Delft. Voor alle leden is er een evenement in Theater de Veste.

Delfia Batavorum op Twitter en Facebook

U kunt onze activiteiten en attenderingen ook volgen op:

- Twitter via <https://twitter.com/delfiabatavorum> en op
- Facebook via <https://www.facebook.com/DelfiaBatavorum>.

Steeds meer mensen, ook niet-leden, weten ons daar te vinden.

Uitnodiging voor de Algemene Ledenvergadering 2020 van Historische Vereniging Delfia Batavorum

Delft, januari 2020

Aan de Ereleden en leden van de Historische Vereniging Delfia Batavorum

Geachte dames en heren,

Het bestuur nodigt u hierbij uit tot het bijwonen van de jaarlijkse Algemene Ledenvergadering die gehouden zal worden op 20 februari a.s. in het Prinsenkwartier, Sint Agathaplein 4 in Delft.

Aanvang: 20.00 uur

1. Opening
2. Mededelingen
3. Openingstoespraakje door voorzitter Theo Thomassen
4. Toelichting nominaties Le Comteprijsen – Gertjan van der Harst
5. Achter de Schermen en Onder de Leden. Ronde Tafelgesprek met vertegenwoordigers van de vereniging o.l.v. Theo Thomassen
6. Het gebouwde erfgoed in 2019 : Commissie Behoud Stadsschoon - Peter Jonquière

21.15 – 21.30 *Pauze*

7. Verslag van de ALV van 2019
8. Financiën
  - a. Financieel verslag 2019
    - i. rapportage over het Delfia Batavorumfonds
    - ii. verslag van de Kascommissie
    - iii. décharge van het bestuur over 2019
  - b. Vaststelling van de begroting 2020
  - c. Verkiezing van een lid van de Kascommissie (zie toelichting)
  - d. Vaststelling van het bedrag waarover de penningmeester mag beschikken (art. 9 lid 1 van de statuten). Voorgesteld wordt dit bedrag zoals gebruikelijk vast te stellen op € 10.000,-
9. Bestuurssamenstelling (zie toelichting)
10. Rondvraag
11. Slotwoord door de voorzitter.

Na afloop van de vergadering is er gelegenheid om nog even met elkaar na te praten onder het genot van een drankje en een hapje.

De notulen van de ALV van 2019, het financieel verslag over het jaar 2019 en de begroting 2020 zijn binnenkort via de website van de vereniging <http://www.delfia-batavorum.nl> te raadplegen. Leden die deze stukken graag in gedrukte vorm willen ontvangen, kunnen dat melden bij de

secretaris, Willy Claassen via info@delfia-batavorum.nl of telefonisch via 015-2144574. Zij zendt u dan deze stukken toe.

Toelichting op agendapunt 8c.

Statutair is bepaald dat de commissie uit drie leden bestaat. Ingevolge de statuten treedt jaarlijks het oudste lid in functie af en wordt een nieuw lid benoemd. De commissie bestaat uit de heren Kelderman, Wijnen en Van der Kruk. De heer Kelderman is aftredend.

Toelichting op agendapunt 9.

Het bestuur stelt voor:

- Peter Jonquière te benoemen als vertegenwoordiger van CBS in het bestuur, tot er in de vacature Van der Jagt is voorzien, maar uiterlijk tot de ALV van 2021;
- Peter van Tijn, die na zijn laatste termijn statutair aftredend is, met dispensatie nog voor één jaar te herbenoemen om een opvolger in te werken;
- Peter Becker, die na zijn eerste termijn statutair aftredend is, te herbenoemen. Bij herbenoeming zal het bestuur hem aanstellen als vicevoorzitter;
- in de plaats van Irene Jacobs, die na haar laatste termijn statutair aftredend is, Ank Mokveld te benoemen;
- Willy Claassen, die na haar tweede termijn statutair aftredend is, te herbenoemen.

Tegenkandidaten kunnen worden gesteld door tenminste tien leden. De namen der tegenkandidaten dienen tenminste drie dagen voor de aanvang van de vergadering aan de secretaris schriftelijk of per email te worden meegedeeld (art. 8, lid 4 van de statuten).